

Commissie presenteert gewijzigd voorstel dienstenrichtlijn

04.04.2006

De Europese Commissie presenteert haar gewijzigde versie van de dienstenrichtlijn. Er vindt een kort debat plaats. Onderaan het persbericht vindt u een korte weergave van de inhoud van het gewijzigde voorstel.

Fractiewoordvoerders

Marianne **THYSSEN** (EVP-ED, BE)

De EVP is niet ontevreden over de gang van zaken. De fractie heeft in het plenum een meerderheid gevonden en kreeg tijdens de Lentetop felicitaties van de Raad. Er blijft ruimte voor sociale bescherming. De Commissie houdt haar belofte en blijft heel dicht bij de positie van het EP. Het toepassingsgebied van de richtlijn is beperkt zoals gevraagd. De consument blijft afdoende beschermd, de administratieve rompslomp wordt afgebouwd en de vrijheid van dienstverlening blijft gewaarborgd. Het is mogelijk om tot een evenwichtig geheel te komen. Thyssen hoopt dat het Oostenrijkse voorzitterschap het voorstel in een zodanige vorm kan aannemen, dat de belanghebbenden tevreden zijn, de economie kan groeien en banen kunnen worden gecreëerd.

Evelyne **GEBHARDT** (PES, DE) is verheugd dat de EC haar woord heeft gehouden tegenover het EP en dat ze akkoord gaat met de parlementaire visie over de dienstenrichtlijn. "We zijn op de goede weg naar een grondwet voor Europa. Deze weg zouden we niet kunnen bewandelen als de Commissie het Parlement niet volgt," aldus Gebhardt. Ze is ook verheugd dat het belangrijkste discussiepunt van tafel is, namelijk het beginsel van het land van oorsprong. Gebhardt benadrukt voorts dat de EC het Parlement heeft gevolgd in het uitsluiten van belangrijke elementen uit de richtlijn, zoals de uitzendsector, gokspelen en gezondheidszorg. Ook het feit dat sectoriële richtlijnen zoals de detacheringsrichtlijn voorrang krijgen boven de dienstenrichtlijn juicht ze toe. "Maar over sociale diensten moeten we nog discussiëren," waarschuwt ze. Toch vindt ze de dienstenrichtlijn zoals die nu voorligt, een groot succes voor een sociaal Europa en voor het EP. Nu ligt de bal in het kamp van de lidstaten.

Toine **MANDERS** (ALDE/ADLE, NL) vindt dat de Commissie ten opzichte van de stemming in het Parlement nog een stap voorwaarts heeft gemaakt. Dat is een goede zaak voor de werkgelegenheid. Het creëren van banen is het beste sociale stelsel dat er bestaat. Helaas blijft een aantal sectoren nog uitgesloten - dat is protectionisme - hetgeen zal leiden tot vele procedures bij het Hof. Er staan nog steeds containerbegrippen in de richtlijn, zoals 'gokken' en 'audiovisuele diensten'. De ALDE had liever scherpere definities gezien, maar hoopt op een voortschrijdend

inzicht. Politici zijn ervoor om langetermijnbeslissingen te nemen, maar kijken vaak niet verder dan hun hervierkiezing. Het moet moeilijker worden voor lidstaten om hun markten te beschermen. Dat is nodig wil de EU de concurrentie aankunnen met andere regio's in de wereld. Manders hoopt op een positieve uitkomst bij de Raad.

Pierre **JONCKHEER** (GROENEN/EVA, BE) zegt dat het Parlement blij moet zijn dat de Commissie toegeeft aan de druk van het EP. "Dit laat zien dat de parlementaire democratie binnen de EU functioneert en dat de Commissie echt de amendementen van het EP volgt." Volgens hem heeft het Parlement in aanzienlijke mate het Commissievoorstel verbeterd, maar de kernbezwaren van de groene fractie, die tegen de dienstenrichtlijn heeft gestemd, bestaan nog steeds. Wat betreft het toepassingsgebied van de richtlijn, wil de fractie een speciale richtlijn over diensten van algemeen economisch belang. Jonckheer vreest dat zo'n nieuwe richtlijn gedwarsboemd wordt door het opnemen van deze diensten in de huidige dienstenrichtlijn. Het tweede bezwaar van de groene fractie betreft artikel 16, dat in de oorspronkelijke versie van het Commissievoorstel het controversiële oorspronglandbeginsel bevatte. Volgens Jonckheer verhoogt het herschreven artikel 16, waarin dit beginsel geschrapt werd, niet de rechtszekerheid. "Het Europese Hof van Justitie zal geval per geval beslissen." Hij roept de Raad op de tekst van de ontwerprichtlijn op deze twee punten te verbeteren.

Francis **WURTZ** (EVL/NGL, FR)

"Je mag je niet neerleggen bij wat er gebeurt." Dat is het idee dat bij Wurtz opkomt bij de Bolkesteinrichtlijn. Bepaalde zaken in het nieuwe voorstel lijken op het eerste gezicht in orde, maar bij een nadere beschouwing is de richtlijn onaanvaardbaar. Als de Commissie rekening houdt met de eisen van het EP, toont dat aan dat het Parlement een groot gewicht in de schaal legt en de burgers dus een duidelijke stem hebben in Europa. Maar de gewijzigde richtlijn leidt tot een vrijmaking van de markt, niet louter tot een harmonisatie van regels. En dat terwijl de Unie wordt uitgebreid met landen met een laag niveau van sociale bescherming.

Adam Jerzy **BIELAN** (UEN, PL) kan zijn teleurstelling niet verbergen. "De gewijzigde richtlijn staat vol dubbelzinnige verklaringen die ongetwijfeld misbruikt zullen worden tegen de nieuwe lidstaten. Is dit nu echt het resultaat van twee jaar werken? De ontwerprichtlijn is veeleer een weerspiegeling van het standpunt van de vijftien oude lidstaten die een egocentrisch beleid voeren." Hij laakt de passieve houding en apathie van de Commissie, "die zich normaal moet laten leiden door het belang van de voltallige Unie en die de doelstellingen van Lissabon moet nastreven." Volgens Bielan staat de deur wijd open voor landen die de detacheringsrichtlijn aan hun laars willen lappen en verandert de dienstenrichtlijn niets aan de status-quo. "De EU moet zich moediger opstellen als ze een interne markt wil bereiken," meent hij.

Overige sprekers

Anne **VAN LANCKER** (PES, BE) bedankt de EC omdat ze zo dicht mogelijk bij het standpunt van het EP blijft en omdat de Commissiemededeling het arbeidsrecht en de arbeidsovereenkomsten in de lidstaten respecteert. Maar ze ziet nog een tekortkoming in de definitie van 'diensten van algemeen economisch belang', die volgens haar beter kan. Ze is verheugd dat de EC prioriteit geeft aan de detacheringsrichtlijn, maar ze is niet gerust over de inhoud van deze richtlijn. "Het is een goede zaak dat bureaucratische rompslomp wordt weggewerkt, maar de verbodsbepalingen in de richtlijn gaan verder dan de rechtspraak." Van Lancker benadrukt dat het belangrijk is dat bedrijven door de dienstenrichtlijn beter geïnformeerd zullen worden en dat de werking van de verbindingbureaus verbeterd zal worden. Door de richtlijn zullen ook de arbeidsinspecties over de grenzen heen meer samenwerken. "We moeten tot een interne markt komen met respect voor sociale spelregels," besluit Van Lancker.

Ria **OOMEN-RUIJTEN** (EVP-ED, NL) heeft grote waardering voor de werkwijze van de Commissie, die een document geproduceerd heeft dat een grote stap vooruit is. Zij wil van de Commissie weten of er nu een afzonderlijke richtlijn komt over de gezondheidsdiensten? Het kan niet zo zijn dat het Hof van Justitie telkens moet beslissen. Voorts is Oomen-Ruijten het met de Commissie eens dat de artikelen 24 en 25 zijn ingevoerd om het opwerpen van obstakels door ontvangende lidstaten tegen te gaan. Maar, er kunnen ook arbeidsvoorwaarden ontdoken worden. Hoe kan de Commissie met een instrument komen dat moeilijk afdwingbaar is? Waarom kiest de Commissie niet voor aanpassing van de wetgeving? Ten slotte uit Oomen-Ruijten haar tevredenheid met de verbeterde samenwerking tussen de arbeidsinspecties. Wellicht moet daar nog verder over worden gepraat.

Het gewijzigde Commissievoorstel

De Europese Commissie respecteert in haar gewijzigde voorstel het standpunt van het EP zoals verwoord in de eerste lezing van afgelopen februari. Diensten van algemeen belang worden van de richtlijn uitgezonderd, diensten van algemeen economisch belang vallen wel onder de richtlijn. Uitgezonderd van de richtlijn zijn gezondheidszorg, belastingen, audiovisuele diensten, gokactiviteiten, sociale diensten, sociale huisvesting, kinderopvang, ondersteuning van gezinnen, de uitzendsector en particuliere bewakingsdiensten. Ook de detachering van werknemers valt niet onder de richtlijn.

Wel onder het toepassingsgebied van de richtlijn valt juridische dienstverlening, met één uitzondering. De Commissie heeft de redactie van de amendementen 19 en 82 van het EP met betrekking tot de uitoefening van officiële bevoegdheden (onder andere notarisdiensten) gewijzigd. De uitsluiting van deze activiteiten van de werkingssfeer van de richtlijn wordt meer in lijn gebracht met artikel 45 EG dat voorziet in een afwijking van de algemene vrijheden van vestiging en dienstverlening. Dat wil zeggen dat advocaten en notarissen op zich wel onder de richtlijn vallen, maar dat hun activiteiten die in het kader van een officiële bevoegdheid worden uitgeoefend, van de werkingssfeer worden uitgesloten.

Er zij op gewezen dat het voorstel dat de Commissie vandaag presenteert geen nieuw, maar een gewijzigd voorstel is. Er verandert dus niets aan de procedure: de Raad zal zijn gemeenschappelijk standpunt vaststellen op grond van de amendementen van het EP uit eerste lezing, waarna een tweede lezing door het Parlement volgt.

Vrij verkeer van diensten: een grote stap vooruit

20.02.2006

Een grote stap vooruit

Na twee jaar werk neemt het EP in eerste lezing met een grote meerderheid het rapport aan over de openstelling van de interne markt voor diensten. Het oorspronkelijk voorstel van de Europese Commissie is verregaand gewijzigd. Maar het doel is hetzelfde gebleven: de afschaffing van obstakels voor het vrije verkeer van diensten. Het Parlement verduidelijkt bovendien dat de richtlijn geen afbreuk doet aan de sociale rechten van werknemers noch het bestaande arbeidsrecht verandert.

Het Parlement stemt in met het compromis dat werd bereikt tussen de EVP-ED en PES-fracties. Dat compromis wordt aangenomen met 394 stemmen voor, 215 stemmen tegen, bij 33 onthoudingen.

Van 'oorsprongsland' naar de 'vrijheid om diensten te verlenen'

Het Parlement schrapt het oorsprongslandbeginsel en definieert de richtlijn in plaats daarvan in termen van obstakels die bestemmingslanden uit de weg moeten ruimen voor dienstverleners uit andere lidstaten. Het vrije verkeer van diensten, zoals neergelegd in het EG-Verdrag, kan slechts een realiteit worden als bepaalde obstakels uit de weg worden geruimd, zoals allerlei vereisten die het in de praktijk onmogelijk maken voor een dienstverlener om een kantoor te openen in een andere lidstaat. Anderzijds bestaat het obstakel er soms uit dat dienstverleners uit andere lidstaten juist worden verplicht om een kantoor te openen in de lidstaat waar zij een dienst willen uitoefenen. Of zij mogen geen gebruik maken van hun eigen apparatuur. Dit soort obstakels moet uit de weg worden geruimd. Voor zover de lidstaten nog wordt toegestaan om eisen te stellen aan dienstverleners uit andere lidstaten, moeten deze eisen niet-discriminerend, noodzakelijk en proportioneel zijn.

Obstakels voor buitenlandse dienstverleners mogen nog worden opgeworpen voor zover deze gerechtvaardigd zijn op gronden ontleend aan het belang van de openbare orde en veiligheid, milieubescherming en de volksgezondheid. Het Parlement schrapt daarmee de bepaling dat bestemmingslanden toegang tot hun markten ook mogen weigeren op grond van sociaal beleid of consumentenbescherming. Een meerderheid van de leden vindt namelijk dat deze categorieën te ruim gedefinieerd zijn en de lidstaten te veel mogelijkheden zouden bieden hun markten alsnog af te schermen.

Het Parlement neemt expliciet de bepaling op dat niets eraan in de weg staat dat de lidstaat waar een dienst wordt uitgeoefend zijn regels over arbeidsvoorwaarden toepast, waaronder regels die zijn neergelegd in collectieve arbeidsovereenkomsten, alsmede socialezekerheidswetgeving. Het Parlement bepaalt nadrukkelijk dat de richtlijn niet mag worden beschouwd als een aantasting van het recht om actie te voeren in bedrijven.

Wat de lidstaten van bestemming in bepaalde gevallen mogen is dienstverleners verplichten financiële waarborgen te stellen, verzekeringen af te sluiten of deel te nemen in een collectief fonds voor schadevergoedingen (bijvoorbeeld voor leden van beroepsorganisaties). Ook kan het bestemmingsland registratie van de onderneming eisen.

Welke diensten?

Diensten van algemeen economisch belang, zoals postdiensten, drinkwatervoorziening, elektriciteit en afvalverwerking vallen onder de richtlijn, maar alleen voor zover zij geliberaliseerd zijn en de staat er geen monopolie meer op heeft. De richtlijn stelt nadrukkelijk niet te zien op de liberalisering van deze diensten. Bovendien blijft het voorbehouden aan de lidstaten om te bepalen wat zij als een dienst van algemeen economisch belang beschouwen. Andere voorbeelden van diensten die onder de richtlijn vallen zijn consultancy, kantooronderhoud, reclame, diensten met betrekking tot intellectuele eigendomsrechten, makelaarsdiensten, handelsdiensten en bouwdiensten (waaronder die van architecten), autoverhuur en reisbureaus, toerisme, sportcentra en amusementsparken.

Het Parlement haalt de detachering van werknemers uit de richtlijn omdat detachering geregeld wordt in de detacheringsrichtlijn van 1996. Voorts wordt bepaald dat de lidstaat van bestemming verantwoordelijk is voor het toezicht op de activiteiten van de dienstverlener op zijn grondgebied. Deze lidstaat moet ook inspecties en onderzoeken uitvoeren waarom door de lidstaat van primaire vestiging wordt gevraagd.

Een waslijst van diensten en (rechts)gebieden wordt expliciet van de werkingssfeer van de richtlijn uitgesloten. Het betreft onder meer:

- gokactiviteiten (loterijen, casino's en weddenschappen);
- diensten van algemeen belang zoals: alle gezondheidszorg en het maatschappelijk werk (de Europese Commissie heeft tijdens het debat aangegeven dat als het amendement over de gezondheidszorg zou worden aangenomen, wat dus gebeurd is, zij met een apart voorstel over gezondheidsdiensten zal komen om rekening te houden met de jurisprudentie van het Hof);
- beveiligingsdiensten;
- bankdiensten, diensten op het gebied van kredietverlening, verzekeringen, bedrijfs- en particuliere pensioenen, investeringen en betalingsdiensten;
- uitzendbureaus en -diensten;
- vervoersdiensten, met inbegrip van stadsvervoer, taxi's en ambulances;
- havendiensten;
- diensten van algemeen belang zoals omschreven door de lidstaten;
- rechtsbijstand;
- audiovisuele diensten, distributie en doorgifte, met inbegrip van de radio-omroep en filmvoorstellingen;
- diensten van beroepsbeoefenaars die permanent of tijdelijk gelieerd zijn aan de uitoefening van het openbaar gezag in een lidstaat (met name notarissen);
- sociale diensten zoals sociale huisvesting, kinderverzorging en familiehelp;
- alle bepalingen van internationaal privaatrecht, met name die betreffende contractuele en niet-contractuele verbintenissen, met inbegrip van de vorm van overeenkomsten.

Bovendien doet de richtlijn geen afbreuk aan maatregelen die zijn genomen ter bescherming of bevordering van de culturele of linguïstische verscheidenheid of het pluralisme van de media.

Hoe nu verder?

Het is nu aan de Raad van ministers om een positie te bepalen ten aanzien van de amendementen van het Parlement. Als alle amendementen aanvaardbaar zijn voor de Raad, zal de wetgeving worden aangenomen. Is dat niet het geval, dan zal het Parlement zich opnieuw - in tweede lezing - moeten uitspreken over de dienstenrichtlijn.